

Česká zemědělská univerzita v Praze

Ústřední komise Biologické olympiády

Biologická olympiáda

55. ročník

školní rok 2020–2021

Seznam organismů

k tématu: **Těžký život ve vodě**

kategorie C a D

Lucie Starčevská

Hana Korčáková

Jarmila Ichová

Klára Dragová

Praha 2021

SEZNAM ORGANISMŮ PRO PŘÍPRAVU NA TEORETICKOU ČÁST SOUTĚŽE

!!!Tučně jsou uvedeny organismy doporučené pro přípravu na teoretickou část **školního kola!!!**

Jak s následujícím seznamem pracovat? Podívejte se, jak všechny uvedené organismy vypadají. O těch, které nenajdete ve studijním textu, si v doporučené literatuře vyhledejte informace související s tématem letošního ročníku biologické olympiády.

ROSTLINY

ŘASY

porost locikový

RUDUCHY

potěrka, rosolenka (Gelidium)

MECHY A JÁTROVKY

rašeliník, pobřežnice

KAPRADINY

nepukalka

KRYTOSEMENNÉ BYLINY

blatouch bahenní, **bublinatka**, **dáblík**, **devětsil bílý**, chrastice, kalatka, karbinec, klikva, **kosatec žlutý**, **kotvice**, **křivatec žlutý**, **kyprej vrbice**, **lakušník vzplývavý**, leknín, **mokrýš**, **netýkavka**, **okřehek**, **orobinec**, **orsej jarní**, ostřice, **podbílek šupinatý**, **pryskyřník plazivý**, **rákos**, rdesno obojživelné, rdest, **rosnatka**, růžkatec, sítina, skřípina, slanorožec ponořený, solnička, **stolístek**, **stulík**, suchopýr, **šípátka vodní**, šmel, vachta, vodní mor kanadský, vocha, **vrbina obecná**, závitka mnohokořená, **zblochan**, žabníček, žabník jitrocelový, žebratka bahenní

KRYTOSEMENNÉ DŘEVINY

kořenovník, kuželovník, kyhanka, kyjovník, **olše lepkavá**, rojovník, vlochyně, **vrba bílá**, vrba jíva, vrba košíkářská, vrba křehká, vrba ušatá

DALŠÍ ORGANISMY

bobulák, čepelatka, chaluha bublinatá, krásnoočko, rozsivky (podkmen), svítilka

ŽIVOČICHOVÉ

HOUBOVCI

houba rybníční

ŽAHA VCI

korál, **medúza**, **nezmar**, pérovník, **sasanka**, talířovka obrovská, trubýš pochybný

ŽEBERNATKY

žebernatka

MĚKKÝŠI

bahenka živorodá, **chroustnatka**, **kamomil**, loděnka hlubinná, **okružák ploský**, **perlorodka říční**, plovatka bahenní, **přilipka**, surmovka, **slávka**, srdcovka, střenka, **škeble rybníčná**, ústřice, ušeň, **velevrub malířský**

KROUŽKOVCI

afrodítka, chobotnatka rybí, nereidka, nitěnka obecná, palolo zelený, **pískovník rybářský**, riftia hlubinná, rournatec

VÍŘNÍCI

pijavenka

ČLENOVCI

Korýši

beruška vodní, **blešivec**, buchanka, hrotnatka, humr, kapřivec, krab houslista, krab říční, langusta, **listonoh jarní**, **listonoh letní**, lasturnatka, krunýřovka, rak bahenní, rak pruhovaný, **rak říční**, vilejš, vznášivka, **žábronožka jarní**, **žábronožka letní**, žábronožka solná

Pavoukovci

vodouch stříbřitý, vodule

Hmyz s proměnou nedokonalou

Jepice

jepice

Vážky

motýlice, **šidélko**, **šídlo**, **vážka**

Pošvatky

pošvatka

Střechatky

střechatka

Polokřídlí

bodule, bruslařka, jehlanka, klešťanka, splešťule, vodoměrka, znakoplavka

Hmyz s proměnou dokonalou

Brouci

potápník vroubený, vírník, vodomil

Chrostíci

chrostík

Dvoukřídli

komár pisklavý, muchnička, ovád, pakomár, pestřenka

OSTNOKOŽCI

hadice, hvězdice, ježovka, sumýš

OBRATLOVCI

Kruhoústí

mihule potoční

Paryby

máčka, rejnok, žralok běloploutvý

Ryby

bahník, bodlok, cejn velký, d'as, halančík, hlaváč, ježdík, kanic, kapr obecný, karas stříbřitý, klaun očkátý, klipka, lezec obojživelný, lín obecný, losos obecný, muréna, okoun říční, perutýn, piskoř pruhovaný, platýs, ploskozubec, plotice, pstruh obecný, siven americký, sled obecný, slunečnice pestrá, střevle potoční, sumec velký, sumeček americký, štika obecná, střevlička východní, úhoř říční, vranka

Obojživelníci

blatnice skvrnitá, čolek hranatý, čolek obecný, hrabatka drsná, mlok skvrnitý, pralesnička drobná, ropucha krátkonohá, ropucha obecná, rosnička včelí, rosnička zelená, skokan štíhlý, skokan zelený

Plazi

kareta obrovská, kareta pravá, kožatka, kožnatka, krokodýl, varan mangrovový, vodnář, užovka podplamatá

Ptáci

bekasina otavní, bukač velký, husice liščí, **chřástal vodní**, jeřáb popelavý, jespák bojovný, jespák písečný, **kachna divoká**, koliha, kolpík bílý, **kormorán černý**, **ledňáček říční**, **orel mořský**, **polák chocholačka**, potápka roháč, rybák dlouhoocasý, skorec, tučňák, ústříčník, vodouš, **volavka popelavá**

Savci

delfín obecný, hraboš polní, **hryzec vodní**, chápan, kahau nosatý, myška drobná, **ondatra pižmová**, **plejtvák obrovský**, **rejsec vodní**, rypouš, tuleň, velryba, **vorvaň**, vydra mořská, **vydra říční**

SEZNAM ORGANISMŮ DOPORUČENÝCH PRO PRAKTICKOU ČÁST SOUTĚŽE

(určování přírodnin)

!!!Tučně jsou uvedeny organismy doporučené pro přípravu na praktickou část školního kola!!!

HOUBY

holubinka zelená, **hřib smrkový**, liška obecná, **muchomůrka červená**, **muchomůrka zelená**, outkovka, **pýchavka**, smrž, **troudnatec**

LIŠEJNÍKY

dutohlávka, **mapovník zeměpisný**, provazovka, terčovka, **terčovník**

ROSTLINY

ŘASY

šroubatka, **žabí vlas**

MECHOROSTY

rokyt cypřišový, kostrbatec, **měřík**, **ploník**, **rašeliník**

KAPRAĎOROSTY

kaprad' samec, **plavuň vidlačka**, plavuň pučivá, přeslička lesní, přeslička pořiční, **přeslička rolní**, **osladič obecný**, sleziník červený, papratka samičí

NAHOSEMENNÉ

borovice lesní, **borovice vejmutovka**, jalovec, **jedle bělokorá**, **modřín opadavý**, smrk pichlavý, **smrk ztepilý**, **tis červený**

KRYTOSEMENNÉ BYLINY

bika, **blatouch bahenní**, **bledule jarní**, **bršlice kozí noha**, **čekanka obecná**, černohlávek obecný, **česnáček lékařský**, děhel lesní, **devětsil bílý**, **devětsil lékařský**, dymnivka, dvojzubec, **heřmánek terčovitý**, hluchavka nachová, hluchavka skvrnitá, hořec tolitovitý, **hrachor lecha (jarní)**, **chmel otáčivý**, chrastice rákosovitá, karbinec evropský, kokořík mnohokvětý, **koniklec**, **konvalinka vonná**, **kopřiva dvoudomá**, **kosatec sibiřský**, **kosatec žlutý**, **kostival lékařský**, kuklík městský, kruštík, **křivatec**, křídlatka, kyčelnice, kýchavice bílá, kyprej vrbice, lakušník vodní, lilek potměchuť, **lipnice roční**, lomikámen, lopuch plstnatý, mokryš střídavolistý, **mrkev obecná**, **netýkavka žláznatá**, **netýkavka nedůtklivá**, **okřehek**, **orobinec úzkolistý**, **orsej jarní**, **ostřice**, **penizek rolní**, pitulník stříbřitý, **plicník lékařský**, podbílek šupinatý, **pomněnka bahenní**, prha arnika, **pryskyřník prudký**, **pryskyřník plazivý**, **ptačinec velkokvětý**, pumpava rozpuková, **puškvorec**, **rákos obecný**, rdesno obojživelné, rdest vzplývavý, rozrazil potoční, **sasanka hajní**, **sasanka pryskyřníkovitá**, **sítina rozkladitá**, **sněženka podsněžník**, suchopýr, **svízel přítula**, **šťável kyselý**, **střevíčník pantoflíček**, **stulík žlutý**, tořič, tužebník jilmový, **violka vonná**, **vlaštovičník větší**, vodní mor kanadský, vrbina obecná, vrbina penízková, vstavač nachový, **zběhovcec plazivý**, zblochan vodní, zepar

KRYTOSEMENNÉ DŘEVINY

bez černý, bez hroznatý, brslen evropský, bříza bělokorá, **buk lesní**, dub červený, **dub letní**, **dub zimní**, habr obecný, hloh, janovec metlatý, javor babyka, **javor klen**, **javor mléč**, **jeřáb ptačí**, jilm vaz, **jírovec maďal**, **jmelí bílé**, krušina olšová, **lípa srdčitá**, **líška obecná**, ochmet evropský, olše lepkavá, **ostružiník**, **ptačí zob**, **růže šípková**, střemcha obecná, svída krvavá, **šeřík obecný**, topol černý, **topol osika**, **trnka obecná**, **trnovník akát**, třešeň ptačí, **vrba jíva**, vrba křehká

JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY

krásnoočko, měňavka, treпка

ŽIVOČICHOVÉ

HOUBOVCI

houba rybniční

ŽAHAVCI

nezmar

PLOŠTĚNCI

ploštěnka

KROUŽKOVCI

chobotnatka rybí, nitěnka obecná, pijavka koňská, **žížala**

MĚKKÝŠI

bahenka živorodá, **hlemýžď zahradní**, kamomil, loděnka hlubinná, **okružák ploský**, **páskovka keřová**, **plovatka bahenní**, **plzák**, přílipka, **slávka**, **slimák**, srdcovka, střenka, **škeble rybničná**, ušeň, ústřice, **velevrub**

ČLENOVCI

Pavoukovci

běžník, **klišťe**, **křížák**, maloočka smaragdová, **pokoutník**, **sekáč**, skákavka pruhovaná, slíďák, **štírek**, vodouch stříbřitý, vodule

Korýši

blešivec, **beruška vodní**, **buchanka**, **hrotnatka (perloočka)**, kapřivec, krab říční, listonoh, rak pruhovaný, rak říční, stínka, svinka, žábronožka

Stonožky

stonožka škvorová

Mnohonožky

mnohonožka, svinule

Hmyz – šupinušky

Rybenky

rybenka domácí

Hmyz – křídlatí

- hmyz s proměnou nedokonalou

Jepice

jepice (včetně larev)

Vážky (včetně jejich larev)

motýlice, **šídlo, vážka ploská**

Pošvatky

pošvatka

Škvoři

škvor obecný

Švábi

šváb obecný

Rovnokřídlí

cvrček, kobylka, krtonožka, saranče

Kudlanky

kudlanka nábožná

Phthiraptera (dříve vši)

veš

Polokřídlí

bodule, **bruslařka**, klešťanka, **kněžice**, **mšice**, **ruměnice pospolná**, **splešťule blátivá**, **vodoměrka**, **znakoplavka**

- hmyz s proměnou dokonalou

Srpice

srpice

Síťokřídlí

mravkolev (i larva), **zlatoočka**

Chrostíci

chrostík (i larva)

Motýli

babočka admirál, **babočka kopřivová**, **babočka osiková**, **babočka paví oko**, bělásek ovocný, **bělásek zelný**, jasoň červenooký, lišaj smrtihlav, mol, okáč, **otakárek fenyklový**, **otakárek ovocný**, **přástevník medvědí**, vřetenuška, **žlutásek**

Dvoukřídlí

komár, **masařka obecná**, **moucha domácí**, octomilka, **ovád**, pakomár (i larva), **pestřenka**, roupec

Blechy
blecha

Blanokřídlí

čmelák, lumek velký, mravenec, pilořitka velká, sršeň obecná, včela medonosná, vosa

Brouci

bázlivec olšový, **hrobařík obecný, chrobák, chroust obecný, chroustek letní, kovařík**, listokaz zahradní, **mandelinka bramborová, nosorožík, potápník, roháč obecný, slunéčko sedmítečné (i larva), střevlík**, světluška, svižník, **tesařík**, vírník, vodomil černý, **zlatohlávek**

OBRATLOVCI

Ryby

cejn velký, **kapr obecný, karas**, koljuška tříostná, **lín obecný, losos obecný, okoun říční**, ouklej, parma, piskoř pruhovaný, **plotice obecná**, pstruh duhový, **pstruh obecný, sumec velký**, sumeček americký, **štika obecná, úhoř říční, vranka obecná**

Obojživelníci

blatnice skvrnitá, čolek horský, **čolek obecný, čolek velký, kuňka, mlok skvrnitý**, ropucha krátkonohá, **ropucha obecná, ropucha zelená, rosnička zelená**, skokan (skupina hnědých skokanů), skokan (skupina zelených skokanů)

Plazi

ještěrka obecná, ještěrka zelená, ještěrka živorodá, **slepýš křehký**, užovka hladká, **užovka obojková**, užovka podplamatá, **zmije obecná, želva bahenní**

Ptáci

Potápky

potápka černokrká, potápka malá, **potápka roháč**

Veslonoží

bukač velký, kormorán velký, kvakoš noční, volavka bílá, **volavka popelavá**

Brodiví

čáp bílý, čáp černý

Vrubozobí

čírka obecná, hohol severní, **husa velká, kachna divoká**, kopřivka obecná, **labuť velká, lžičák pestrý**, morčák velký, **polák chocholačka, polák velký**, zrzohlávka rudozobá

Dravci

jestřáb lesní, káně lesní, krahujec obecný, moták pochop (= pochop rákosní), včelojed lesní

Sokoli

ostříž lesní, **poštolka obecná, sokol stěhovavý**

Hrabaví

bažant obecný, koroptev polní, křepelka polní, tetřev hlušec, tetřívka obecný

Krátkokřídlí

chrástal, lyska černá, slípka zelenonohá

Dlouhokřídlí

bekasina otavní, čejka chocholatá, racek, rybák obecný, sluka lesní

Měkkozobí

holub doupňák, holub hřivnáč, hrdlička divoká, hrdlička zahradní

Kukačky

kukačka obecná

Sovy

kalous ušatý, puštík obecný, sova pálená, sýček obecný, výr velký

Srostloprstí

ledňáček říční

Šplhavci

datel černý, strakapoud velký, žluna zelená

Pěvci

brhlík lesní, břehule říční, červenka obecná, dlask tlustozobý, drozd kvíčala, drozd zpěvný, havran polní, jiříčka obecná, konipas bílý, konipas horský, kos černý, křivka obecná, moudivláček lužní, pěnkava obecná, rákosník, rehek domácí, rehek zahradní, sojka obecná, skorec vodní, stehlík obecný, straka obecná, strnad obecný, sýkora babka, sýkora koňadra, sýkora modřinka, špaček obecný, ťuhýk, vlaštovka obecná, vrabec domácí, vrabec polní, vrána obecná, zvonek zelený

Savci

Hmyzožravci

ježek, krtek obecný, rejsek vodní, rejsek obecný

Zajíci

králík divoký, zajíc polní

Hlodavci

bobr evropský, hraboš polní, hryzec vodní, křeček polní, ondatra pižmová, myš domácí, myška drobná, norník rudý, nutrie říční, potkan, sysel obecný, veverka obecná

Šelmy

jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní, lasice hranostaj, lasice kolčava, liška obecná, norek americký, tchoř tmavý, vydra říční

Sudokopytníci

daněk evropský (parohy), jelen lesní (parohy), srnec obecný (parohy), prase divoké (stopy i typické části těla)

HORNINY

břidlice, pískovec, rašelina, vápenec, žula

Názvosloví a systém organismů podle www.biolib.cz